

VAŽECKÉ NOVINY

SPRAVODAJCA OBCE · JÚN - DECEMBER 2021 · ROČNÍK 13 · ČÍSLO 2

ZDARMA

Futbalisti a hasiči oslavovali storočnice

Pred zhruba storočím sa život vo Važci začal meniť. Pod vplyvom historických povojskowych udalostí došlo k výraznému aktivizovaniu verejného života a vznikali rôzne spolky. Dvadsiate roky boli počiatkom vzniku (okrem iných) športového klubu i hasičského družstva. Obe organizácie si prešli rokmi slávy i úpadku, avšak húževnatí Važčania sa dokázali popasovať aj s nástrahami života a času storočia a zabezpečiť, že dnes sme opäť svedkami aktívneho a úspešného fungovania dobrovoľných hasičov i športovcov.

• Važeckí futbalisti Old Boys v žlto-zelených dresoch so súpermi Internacionál SR.

• Lubomír Stanček – autor knihy 100 rokov futbalu vo Važci.

• Mužstvo važeckých futbalistov.

• Predseda ŠK Kriváň Važec Peter Jacko (uprostred) pri oceňovaní športovcov.

• FZ Stráne prispeli k futbalovej storočnici folklórnym programom.

Legendy futbalu a futbal s legendami

• Historicky prvy zápas ŠK Jánošík Važec a ŠLK Tatran Liptovský Jamník v roku 1921 vo Važci.

Prvá júlová nedeľa (4.7.) patrila futbalistom. Členovia Športového klubu Kriváň Važec v spolupráci s obcou pripravili oslavu steho výročia založenia futbalového klubu. Oslavovalo sa – ako inak – futbalom. Program odštartoval zápasom presne napoludnie, v ktorom sa proti sebe postavili mladí važeckí futbalisti proti súperom z MFK Tatran Liptovský Mikuláš. Popoludní ihrisko patrilo važeckým futbalovým legendám a bývalým legendárnym reprezentantom slovenského futbalu v exhibičnom zápase Old Boys Važec proti Internacionál SR. Na važeckom

trávniku si zahrali Dušan Galis, Ladislav Petrás, Róbert Semeník, Vladimír Kinder, Ladislav Pecko a ďalší známi futbalisti.

Oslavujúci klub podľahol slovenskému výberu 4:6. V polčasovej prestávke si bývalí zaslúžili hráči a funkcionári domáceho klubu prevzali od starostu obce Milana Lištiaka a súčasného predsedu ŠK Kriváň Važec Petra Jacka ocenenia za prínos k rozvoju športu. Ocenených bolo takmer 50 futbalistov a funkcionárov, viac ako 30 z nich sa osláv zúčastnilo osobne. Tým, ktorým to zdravotný stav alebo okolnosti ne-

dovolili, boli dary a ďakovné listy doručené iným spôsobom.

Važeckým futbalistom podčakoval za úspešnú činnosť a reprezentáciu starostu obce Milan Lištiak, ku gratuláciám k stému výročiu sa pridali aj predseda Liptovského futbalového zväzu Igor Repa a prezident fortunaligového klubu MFK Tatran L. Milkuláš Milan Miščiak. Príznačným darom bola krištáľová trofej futbalovej lopty od LFZ. Futbalisti zároveň prijali gratulácie za postup do piatej ligy.

Zlatým klincom osláv bol hlavný zápas dňa – priateľské stretnutie áčkového kádra Važca a futbalistov FK Inter Bratislava. Cez polčasovú prestávku uviedli pred futbalovou verejnoscou do života novú knihu z pera Ľubomíra Stančeka s názvom 100 rokov futbalu vo Važci. Publikácia je pre záujemcov k dispozícii na zakúpenie na obecnom úrade. Podrobne mapuje história futbalu vo Važci, ale prináša aj informácie o iných športových aktivitách Važčanov.

Sportový klub bol vo Važci založený v roku 1921 pod názvom ŠK Jánošík Važec. Iniciátorom bol učiteľ Štefan Rysuľa. Prvým predsedom futbalového

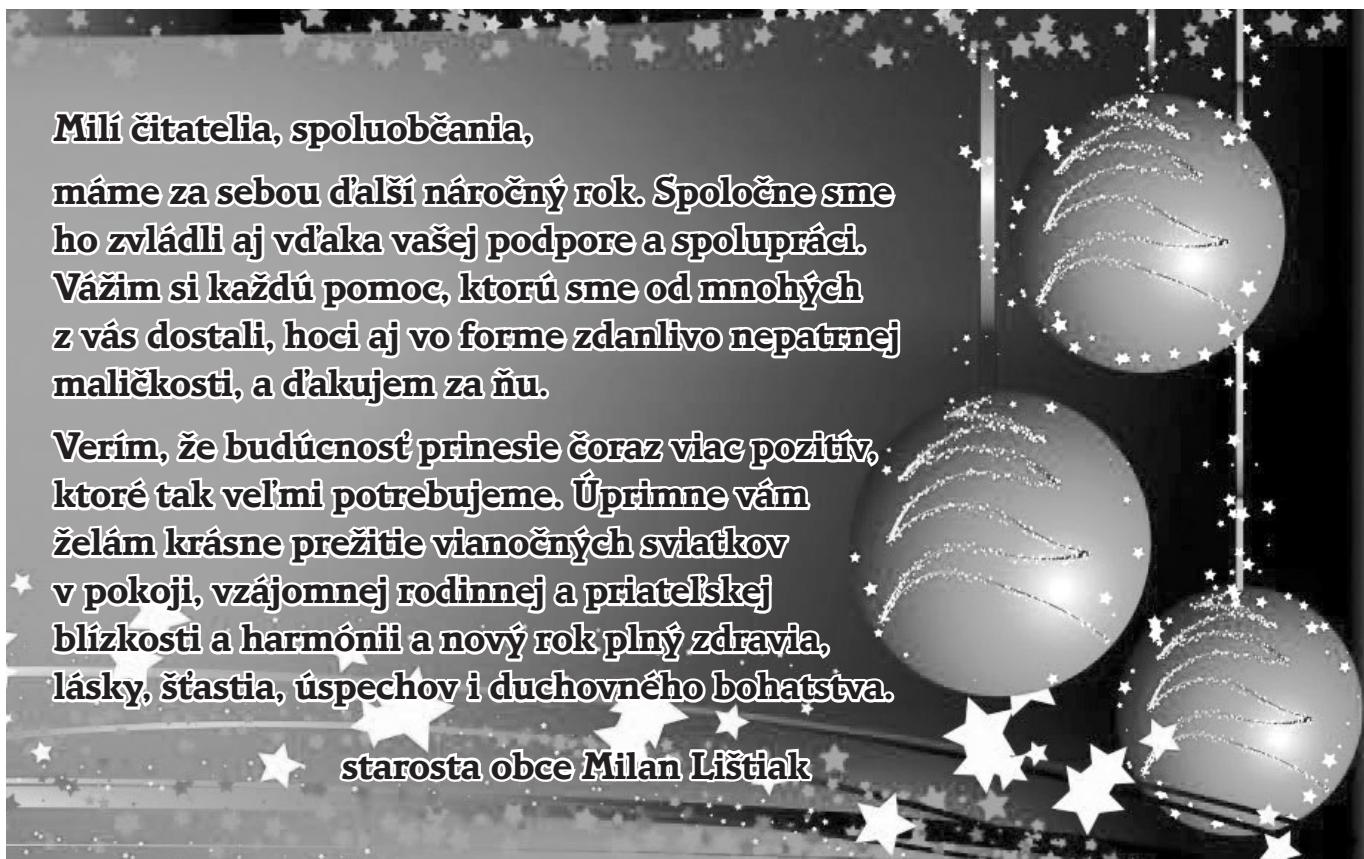

Milí čitatelia, spoluobčania,

máme za sebou ďalší náročný rok. Spoločne sme ho zvládli aj vdaka vašej podpore a spolupráci. Vážim si každú pomoc, ktorú sme od mnohých z vás dostali, hoci aj vo forme zdanlivo nepatrnej maličkosti, a ďakujem za ňu.

Verím, že budúcnosť prinesie čoraz viac pozitív, ktoré tak veľmi potrebujeme. Úprimne vám želám krásne prežitie vianočných sviatkov v pokoji, vzájomnej rodinnej a priateľskej blízkosti a harmónii a nový rok plný zdravia, lásky, šťastia, úspechov i duchovného bohatstva.

starosta obce Milan Lištiak

klubu bol miestny notár Eugen Ruman. Svoj prvý zápas Važania odohrali proti ŠK Liptovský Jamník. Neskôr fungoval pod rôznymi názvami: TJ Železničari Važec, TJ Lokomotíva Važec, TJ Družstevník Važec, TJ JRD Važec. V roku 1997 existenčné problémy ukončili činnosť klubu. Vďaka iniciatíve niekoľkých nadšencov sa v roku 2001 podarilo obnoviť športový klub vo Važci. Zvolili si názov ŠK Kriváň a prioritne sa venovali bežeckému lyžovaniu. Myšlienky na obnovenie futbalu sa začali objavovať až v roku 2008, v roku 2011 začali budovať nové futbalové ihrisko. Prvý zápas sa tam odohral v roku 2014.

Začiatkoch tridsiatych rokov 20. sto-

ročia začali v Liptove vznikať futbalové malokluby (dedinské) vo väčšom množstve, dovtedy okrem mestských klubov šíril futbalovú slávu v tomto kraji iba ŠK Jánošík Važec. Chýr o skvelých futbalistoch spod Kriváňa, ktorí na zápasy prichádzali oblečení v krojoch (zápasy hrali v zeleno-bielych dresoch), obleteľ pol Slovenska. Važeckým futbalistom sa dostalo veľkej pocety, keď 2. mája 1926 na ihrisku Slávie Košice hrali predzápas súboja košickej Slávie s legendárnym Vasasom Budapešť.

Dorastenci ŠK Jánošík v štyridsiatych rokoch bojovali o titul majstra Slovenska. Po skvelých výkonoch sa stali dorasteneckými majstrami Žilinskej župy futbalovej a vo finále bojovali o naj-

vyššiu trofej s tým najlepším, čo vtedy v slovenskom dorasteneckom futbale existovalo – so Sláviou Prešov.

Dodnes sa vo Važci tradujú historky o vychýrenom važeckom kanonierovi Jánovi Ilavskom (Garaj), ktorý v zápase proti Sokolskej jedenásťke L. Hrádok svojimi nechytateľnými strelnami niekoľkokrát roztrhol sieť futbalovej bránky. Zápas vtedy Važania vyhrali 14:0.

Za zmienku stojí aj fakt, že futbal bol vo Važci nielen športom, ale aj spoločenským fenoménom. Futbalom žila celá dedina. Nezriedka sa okolo ihriska tiesnili stovky divákov, ani tisícka nebola výnimcočnosťou. Takú návštevnosť nemávali ani súperi z veľkých miest. Osobitým javom boli važecké ženy v krojoch, ktoré spontánne a búrlivo povzbudzovali svojich futbalistov.

Futbal dnes vo Važci opäť ožil a je silným súperom. A mladé futbalové talenty sú prísľubom a nádejou, že bude ďalej napredovať a nadviaže na svoju slávnu história. Už teraz sa mnohí z nich uplatňujú v mestských kluboch pôsobiacich vo vyšších aj najvyšších ligových súťažiach: Mário Renko (Slovan Bratislava, RK), Róbert Balíar (RK), Dávid Renko (RK), Adam Plevák (PP), Matúš Uhrín (PP), Maroš Zuštiak (LM), Nina Jacková (LM), Simona Jacková (LM), Adam Pribylinec (LM). (mm,

z knihy 100 rokov futbalu vo Važci)

• TJ JRD Važec začiatkom 80. rokov 20. storočia.

Važecký rodák Milan Bocko (žijúci v Poprade) (na snímke) je známy rezbárom. Jeho umelecké diela znúť úspechy na rôznych súťažiach a informujeme o nich aj v obecných novinách. Aj keď v posledných mesiacoch je umelecký svet ochudobnený o viaceru výstav, predsa len sa uskutočnilo aspoň niekoľko súťaží. Milan Bocko sa pravidelne zapája aj do celostátnnej súťaže neprofesionálnej výtvarnej tvorby Výtvarné spektrum, z ktorej má už viaceru ocenení. Ani tento rok nebol výnimkou a z 58. ročníka súťaže si opäť odniesol novú cenu do zbierky. Do celostátnnej postupovej súťaže postúpili umelci z ôsmich krajských súťaží. Uprostred augusta (12. a 13. 8. 2021) odborná porota hodnotila celkovo 295 diel od 172 autorov. Slávnostná vernisáž ocenených diel neprofesionálnych umelcov sa uskutočnila 8. októbra na Levickom hrade, kde trvala do konca mesiaca. Milan Bocko bol ocenený v kategórii insinuálna tvorba s drevenou plastikou Chlapec v klobúku, spolu s ďalšími dvoma umelcami. (mm)

Ilustračná fotografia, archív

Ďalšia cena pre važeckého rezbára

Advent so silným duchovným obsahom

Advent je časom prípravy na Vianoce so všetkým, čo s tým súvisí. Advent má však aj veľmi silný duchovný obsah. Je to príprava na príchod Boha, ktorý už prišiel medzi ľudí na prvé Vianoce v Betleheme a ktorý k nám neprestal ďalej prichádzať v Slove Božom, vo sviatostiach, cez modlitbu, ale aj v ľuďoch okolo nás. Ježiš sa chce sa s nami spojiť, aby všetko premenil svoju prítomnosťou. My obvykle očakávame zmenu okolo nás, ale Boh chce premeniť naše srdce, aby sme sa začali na svet a ľudí v ňom pozerať inými očami.

Advent nemá byť spojený s naháňaním a zhonom, aby bolo všetko perfektné po vonkajšej stránke. Na prvom mieste ide o vnútornú duchovnú prípravu počas adventu. Je to čas stíšenia v Božej prítomnosti a túžobné vyčkávanie na Boží príchod do našich rodín a spoločenstiev a na zmeny, po ktorých túžime a ktoré jediný On má moc priniesť.

Ako prežijeme samotné Vianoce, či sa naše očakávania a priania, aj tie o pokoji a láske, naozaj splnia, to závisí do veľkej miery od nás samých, či nepodceníme duchovnú prípravu. Uvedomujem si, že je ľažké i veriacemu človeku sústrediť sa na narodenie Pána Ježiša Krista, na Bet-

lehemské dieťa natoľko, aby tomu celkom uveril, aby to skutočne prežil ako realitu svojho života. Akoby sme sa potrebovali stále ubezpečovať: „To fakt? Narodí sa Pán Ježiš v našej domácnosti i na tieto Vianoce, narodí sa Pán Ježiš pre mňa?“

Možno sme poznačení mnohými Vianocami, keď sa pri nás nikto nenašiel, keď sa v nás a v našich domácnostiach nič nezmenilo. Možno práve preto sa odmietame s tým v advente stožniť, a tak sa pripraví na príchod Pána Ježiša Krista k nám, pripraví sa na zmenu v nás.

Príchod dieťa je skutočne dôvod v každej domácnosti na veľkú radosť. Prajem nám všetkým, aby sme po adventnej príprave vedeli prežiť radosť, pretože to je znak toho, že Pán Ježiš k nám, do našich rodín prichádza a Jeho prítomnosť nás premieňa. Úprimne a zo srdca vám všetkým prajem, aby ste to dieťa rodiace sa počas Vianoc, teda vieri v Pána Ježiša Krista, mali vo svojich domácnostiach aj tento rok. Želám Vám mnoho radosti, ktorá bude vo viere s vami aj v ľažkých životných skúškach a zápasoch. Napokon vám prajem v pokoji prežité sviatky Vianoc.

Janka Velebírová Hudáková
ev. a.v. farárka vo Važci

Defekt dneška - vytrácanie tradície posolstva Vianoc

Zaiste každý z vás vie, čo je to defekt. Motoristi ho zvlášť nemajú radi, pretože im znemožňuje pokračovať v ceste. Defekt je diera v pneumatike. Vzduch unikne a pneumatika spl'askne. Auto to fahá do boku. Múdry vodič zastane, lebo vie, že ak by pokračoval v jazde s prázdnou pneumatikou, za chvíľu by ju úplne zničil.

Každé stretnutie s Bohom nás upozorňuje na defekty duchovného života, ktoré nás fahajú do rôznych strán, len nie k Bohu. Múdry vodič zastane, keď má defekt. Múdry kresťan urobí podobne, keď pocíti, že odbočil zo správneho smeru. Takýmto defektom v dnešnej dobe je to, že sa z nášho života vytrácajú tradície. Dnešný človek v uponáhľanej dobe by si mal nanovo prehĺbiť aj vzťah k správnemu pochopeniu posolstva Vianoc. Vianoce sú častokrát chápané len ako rozdávanie rôznych darov.

Vianoce sú sviatkami radosti. Nie preto, že je bohatou prestrety stôl, vyzdobené ulice, množstvo darčekov, ale preto, že medzi nami je živý Boh - Ježiš Kristus. On má byť centrum počas Vianoc. On sa má narodiť v našom srdci, v našom vnútri. Vianoce bez Boha to je len prázdnota. Jedine kresťanské a duchovne prežívané Vianoce majú zmy-

sel. Buďme všetci hrdí na to, že Boh nám dal svojho Syna Ježiša Krista. On nám ho daroval z lásky, lebo nás miluje. „Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho Jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale mal život večný.“ (Jn 3,16)

To, že nás Boh miluje, je posolstvo. Toto posolstvo radosti máme hlásať všade, kde sme, predovšetkým v našich rodinách a vzťahoch medzi ľuďmi. Vianoce môžeme prežívať denne nie len teraz. Je dôležité si položiť otázku: Ako človek v dnešnej dobe prijal toto posolstvo? Vie sa človek dnešnej doby

tešiť z lásky druhého človeka? Zdá sa mi, že mnoho z nás kresťanov posolstvo lásky neprijalo naplno. Tešme sa z radosti nášho dieťa v rodine, z našich osobných úspechov, z úspechov predstaviteľov našej obce, ktoré sa každému z nás snažia ponúknúť dobro pre každého jedného z nás. Nezabúdajme, že práve oni sa nám snažia rozdávať posolstvo istoty.

Vianoce majú byť v našom vnútri, v našej rodine, ale aj v mestách a obci. Môžem skriňaťaťať, že tešiť sa z radosti iného, to predpokladá nezistenosť, jemnosť srdca, odpútanie sa od vlastného „JA“. Nech to nie je nad naše sily. Je krásne, keď sa človek vie modliť aj pred jasičkami. Ved' z prvých jasiel vychádza radosť do celého sveta.

Milí bratia a sestry, objavme v našom živote nanovo radosť a posolstvo Vianoc a opravme v našom srdci defekt tohto vnímania Vianoc. Želám a vyprosujem vám, aby sa nám to počas vianočných dní podarilo, aby Boh dal v nastávajúcom novom roku to, čo je pre vás najpotrebnejšie, a to je zdravie, pokoj, láska, objatie a Božie požehnanie.

V modlitbe na každého jedného z vás myslí duchovný otec

Roman rímskokatolícky kňaz

❖ KRÁTKO ZO ŽIVOTA OBCE ❖ KRÁTKO ZO ŽIVOTA OBCE ❖

NABÍJAČKA ELEKTROBICYKLOV

Žilinský samosprávny kraj poskytol obci z regionálneho dotačného programu rozvoja cyklistickej infraštruktúry 1100 eur. Peniaze boli použité na vybudovanie nabíjacej stanice pre elektrobicykle pri tržnici v centre obce.

INFRAŠTRUKTÚRA

Do opráv a asfaltovania miestnych komunikácií obec investovala takmer 35-tisíc eur. Opravou prešli ulice Široká, most z ulice Nábrežnej po obchod Jednota a spojovacia komunikácia od ulice M. R. Štefánika po ulicu Hlavnú. Na uliciach Nábrežná a Pod Vilingom boli umiestnené odvodňovacie žľaby, hodnota tejto investície bola necelých 5-tisíc eur. Na ulici K jaskyni pribudol chodník (investícia takmer 81-tisíc eur). Rekonštrukciou prechádza aj miestny rozhlas (cca 111-tisíc eur). Na ulici Hlavnej (zmrzlinový stánok), J. Hálu (zjazd na Stankov breh) a pri cintoríne pribudli nové informačné tabule (350 eur).

REGULÁCIA POTOKA

V snahe eliminovať nebezpečenstvo povodní a zabezpečiť stabilitu brehov pristúpila obec k regulácii Važeckého potoka. Špecializovaná firma vyložila brehy kameňom na úseku od Námestia slobody po budovu starej školy na ulici Hlavnej. Hodnota zákazky bola necelých 28-tisíc eur a ďalších 1800 eur obec použila na zaliavanie uloženého kameňa do betónu vo vlastnej rézii.

PARKOVISKO PRI MKS

Motorizovaným návštěvníkom trhoviska pribudla možnosť parkovania na novovybudovanom parkovisku pri miestnom kultúrnom stredisku. Priestor pri trhovisku bude vyhradený len pre predajcov a nájomcov predajných stánkov (vstup uzavorený rampou). Investícia do parkoviska bola 17 300 eur. Ďalšie parkovisko obec plánuje vybudovať pred budovou bývalej školy na ulici Hlavnej.

KALAMITA

Silná búrka uprostred júla spôsobila niektorým obyvateľom obce majetkové škody. S odstraňovaním následkov pomáhali naši hasiči i niekoľko dobrovoľníkov.

TERÉNNA SOCIÁLNA PRACOVNÍČKA

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a Ministerstvo vnútra SR realizujú národný projekt terénnej sociálnej práce (do konca roka 2022). Novou terénnou sociálnou pracovníčkou v našej obci sa stala Zuzana Rysulová Kubíková. V rámci projektu bude obci mzda terénneho pracovníka refundovaná. Medzi úlohy terénneho sociálneho pracovníka patrí vyhľadávanie a kontaktovanie jednotlivcov a rodín so sociálnymi problémami, posudzovanie životnej situácie ľudí v kontexte ich sociálnych vzťahov, poskytovanie základných informácií v krízových situáciách, poskytovanie poradenstva, pomoc pri riešení problémových záležitostí a podobne. Projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. Kontaktné údaje terénnej sociálnej pracovníčky: 0905 713 117, z.rysulova@obecvazec.sk.

AKUPRESÚRNE LÔŽKO

Miestny spolok Slovenského červeného kríža opäťovne sprevaldzoval akupresúrne lôžko. Záujemcom je k dispozícii v bude zdravotného strediska. Objednať sa môžete na telefónnom čísle 0910 506 117 v týchto termínoch: utorok, štvrtok a piatok od 14.00 do 17.00 h. (UPOZORNENIE – momentálne je prevádzka uzavretá z dôvodu epidemiologickej situácie, o otvorení bude ČK informovať prostredníctvom miestneho rozhlasu!). Na ošetroenie je potrebné priniesť si so sebou dve plachty a ľahké oblečenie svetlej farby kvôli účinnosti ošetroenia. Termo – akupresúrne masážne lôžko je liečebná pomôcka, ktorá zlepšuje krvný obeh, uvoľňuje a zmierňuje zápaly v organizme, uvoľňuje svalstvo a prospieva k zlepšeniu a harmonizácii všetkých funkcií tela. Pre záujemcov je k dispozícii aj masážny prístroj na nohy a výbor ČK plánuje zakúpiť aj pomôcky na magnetoterapiu.

Clenky výboru ČK nezabudli ani na darcov krví. Keďže kvôli pandemickým opatreniam sa minulý rok ani v tomto roku nekonali členské schôdze, rozhodli sa darčeky pre darcov krví rozniesť každému osobne. Celkovo ocenili 34 darcov. Črepníkovými kvetmi zase ocenili šesť majiteľov najkrajšie upravených záhrad.

Múzeum ľudových tradícií oslávilo dvadsaťročnicu

• Starosta obce Milan Lištiak (uprostred) s regrútmi.

• Majiteľ múzea Ján Kováč pri novej tabuli o vyhoreni obce.

Už dvadsať rokov môžeme byť v našej obci pyšní na unikátne súkromné múzeum ľudových tradícií Jána Kováča „Kaštiela“. Na „Ducha“ v roku 2001 sa jeho brána otvorila pre verejnosť po prvýkrát. Odvtedy v múzeu stlačili kľučku tisícky návštěvníkov z rôznych kútov sveta.

Ján Kováč premenil ušľachtilú myšlienku zachovať dedičstvo našich predkov pre ďalšie generácie na realitu. Vďaka svojej húževnatosti, odhodlanosti a úžasnej tvorivosti krôčik po krôčiku zbieraním, zachraňoval, opravoval historické artefakty a tvoril miesto, kde dokázal takpovediac zastaviť čas. Aj keď ten skutočný plynul. Múzeum však za 20 rokov nestratilo nič na svojej príťažlivosti. Naopak. Jeho majiteľ nikdy neprestal plniť, vylepšovať, rekonštruovať a rozširovať muzeálne priestory a dnes je jeho múzeum skutočným klenotom našej obce verne zoobrazujúce život v minulosti do najmenších detailov. Navyše, nie je to len také obyčajné múzeum. Má to-

• Starosta obce a majiteľ múzea pri strihaní pásky.

tiž dušu. Potvrdí to každý návštěvník, ktorý do múzea zavítá a vďaka osobnému sprievodu pána majiteľa odchádza nadšený, poučený a obohatený o kusisko histórie.

„Som veľmi rád, že v našej dedine žije človek s dušou tak oddanou svoj-

mu rodisku. Muž, ktorý neľutuje ani sekundu času venovaného zveľaďovaniu svojho múzea, ktoré je vďaka nemu a určite aj celej jeho rodine, pýchou našej obce. Verte, že tak rozsiahle, bohaté múzeum by ste ľažko hľadali. Múzeum je miesto, kde chránime nielen materiálne, ale aj duchovné hodnoty našich predkov. Je potrebné mať takých ľudí, ktorí spoznajú toto poslanie a pokladajú ho za cieľ svojho života. Rád by som podčakoval Jánovi Kováčovi za to, že toto poslanie v sebe našiel a celé tie roky rozvíja. Za nespočetné hodiny poctivej, vytrvalej práce, ktorej výsledkom je dielo hodné obdivu. A to všetko nezištné v prospech celej obce,“ povedal v príhovore na slávnost k 20. výročiu otvorenia múzea starosta obce Milan Lištiak.

Pôvodne plánovaný termín slávnosti, 29. august, bol kvôli mimoriadne nešťastnej udalosti požiaru drevenice Jána Hálu presunutý o mesiac neskôr (25. 9.). Slávnostrné popoludnie odštartoval sprievod regrútov z centra obce k budove múzea. Folklórne združenie Stráne sa predstavilo aj v nasledujúcim programe piesní a tancov. Pri slávnostrnej príležitosti starosta obce podčakoval majiteľovi múzea Jánovi Kováčovi za jeho dlhoročnú prácu aj symbolickým darom – obrazom s važeckým motívom. Spoločne odhalili novú pamätnú tabuľu venovanú požiaru obce v roku 1931 a prestrihli pásku do nových zrekonštruovaných priestorov múzea. Pre divákov bolo pripravené aj občerstvenie v podobe šíšiek. K zorganizovaniu naozaj dôstojnej slávnosti prispliel aj Miestny odbor Matice slovenskej. Akciu moderovala jeho členka Elena Jelenová.

(mm)

Foto: mm

• Koncom augusta zavítali do našej obce účastníci tradičnej akcie Oldtimer Rallye Tatry. Historické vozidlá sa tešia veľkej obľube a zaujali aj našich obyvateľov.

Bežci trénujú celoročne

Sportovci z bežeckého oddielu Športového klubu Kriváň Važec trénujú aj bez snehu. V letnej príprave sa venujú rozvoju kondície a absolvujú aj bežecké súťaže. Koncom augusta sa dvaja z najmladších bežcov zúčastnili Podtatranskej pätnásťky vo Východnej. Adrián Michalko si odniesol zlatú medailu a Alexandra Osiková obsadila štvrté miesto. V auguste sa zapojili aj do súťaže Ganrun v Gánovciach. Napriek nižšej účasti detí hlavne v kategóriach našich pretekárov sa bežci snažili o čo najlepšie výkony. Adam Plevák, Adrián Michalko a Dáša Juhásová si vybojovali prvé miesta, Alexandra Osiková skončila na striebornej priečke.

Začiatkom septembra silnejšia zostava súťažila na pretekoch v Ružomberku. Prvenstvo vo svojej kategórii si odniesla Nina Jacková, druhé miesto Matej Juhás, tretie Adrián Michalko a Adam Plevák, štvrté Dáša Juhásová, piate Natália Rysuľová a jedenaste Alexandra Osiková.

Október začali súťažou Kubašská desiatka v Spišskom Bystrém – Nina Jacková a Dáša Juhásová vybojovali zlato, Natália Rysuľová striebro, Adam Plevák a Adrián Michalko bronz, Matej Juhás obsadil štvrtú priečku a Vratko Sorger piatu.

S príchodom prvého snehu bežci začali trénovať aj na lyžiach a tešia sa na súťažné možnosti zimnej sezóny. (red)

Foto: archív ŠK

Biatlonový úspech

Sebastián Ilavský sa odmalička venuje biatlonu, v ktorom dosahuje čoraz lepšie výsledky. V priebehu roka sa zúčastňuje desiatok pretekov v letnom a zimnom biatline v rámci súťaží majstrovstiev Slovenska a Viesmannovho pohára. Za svoje výborné výsledky sa kvalifikoval na súťaž svetového kalibru. V marci tohto roku sa zúčastnil na Majstrovstvách sveta juniorov a kadetov v rakúskom Obertilliachu, kde si porovnal sily so svojou konkurenciou. Po bežeckej stránke za najlepšimi vela nestrácal, keď pridá lepsiu streľbu, môže pomyslať na lepšie umiestnenie. Podstatné je, že sa vrátil s novými skúsenosťami a s elánom do nových cieľov.

V tejto sezóne môže počas decembra zabojať o účasť na dvoch vrcholoch sezóny – januárových Majstrovstvách Európy v Pokljuke (Slovinsko) a februárových Majstrovstvách sveta v Soldier Hollow (USA).

POĎAKOVANIE

Folklórne združenie Stráne ďakuje Fondu na podporu umenia za finančnú podporu pri zaobstarávaní krojových súťaží, ktorá je veľkou pomocou pre naše folklórne združenie.

u. fond na podporu umenia

Hálova drevenica vyhorela

Nedeľa, 29. augusta, bola pre Važčanov tragickej. Už v ranných hodinách miestni hasiči, aj ich dobrovoľní a profesionálni kolegovia z okolia zasahovali pri požiari národnej kultúrnej pamiatky – drevenice Jána Hálu. Oheň zachvátil prístavbu drevenice (kôlňu), odkiaľ sa požiar rozšíril na strechu dreveného domu a dokonca aj na susedné humno. Vďaka rýchlemu zásahu našich hasičov sa podarilo zachrániť cenné predmety z vnútra drevenice, ktorá slúžila ako múzeum miestnych tradícií. Za šťastie v neštastí možno označiť fakt, že v drevenici neboli všetky pôvodné múzejné artefakty, pretože nábytok a ďalšie predmety vo vlastníctve Liptovského múzea sú nateraz v depozitári. Pri požiari nedošlo k zraneniam osôb.

Vo veci zavinenia a príčinu vzniku stále prebieha policajné vyšetrovanie, takže oficiálne informácie nie sú k dispozícii. Hasičský technik označil za príčinu vzniku požiaru nedbanlivosť a neopatrnosť dospelých. Výška škody bola vyčíslená na 14-tisíc eur. Kvôli prebiehajúcemu vyšetrovaniu sa nám zatiaľ nepodarilo zistíť vyčíslenie spoločenskej hodnoty pamiatkovo chránenej drevenice, ani zodpovedné osoby a ich prípadné tresty.

Majiteľom drevenice je Žilinský samosprávny kraj. Podľa hovorkyne Lucie Lašovej bude ŽSK postupovať v zmysle legislatívy po obdržaní oficiálnej správy z vyšetrovania.

Vyhorenie drevenice J. Hálu šokovalo mnohých obyvateľov obce. Pred rokom sa totiž mnohí z nich zmobilizovali aj proti prípadnému predaju objektov, či presunutiu drevenice do skanzenu (viď. Važecké noviny 4/2020, 5/2020), keďže Hálovu drevenicu považujú za súčasť historického dedičstva Važca. Paradoxne, v tomto roku sme si pripomienuli 90. výročie vyhorenia obce. Ničivý požiar vtedy zničil takmer celú dedinu a Hálovu drevenicu ako jednu z mála obišiel.

Zainteresovaným organizáciám (vedenie kraja, galérie a obce) sa nakoniec v minulom roku podarilo spoločne zastabilizať situáciu a pripraviť pre galériu a drevenicu staro-nový osud – revitalizovať Dom Jána Hálu a vytvoriť podmienky na sprevádzkovanie nového kultúrno-rezidenčného centra. ŽSK vybudoval kanalizáciu v hodnote 12-tisíc eur, Liptovská galéria P. M. Bohúňa

vytvorila vo važeckej galérii stále pracovné miesto a poskytla Občianskemu združeniu Mixér priestory na realizáciu celoročného programu. OZ Mixér došlo finančie aj z Fondu na podporu umenia (celoročnú dotáciu 10-tisíc eur a čiastkové dotácie na plánované aktivity). Obec poskytla 3-tisíc eur na obnovu budovy a záchrancu dreveničky. Starostlivosť o aktivity prevzala Zuzana Janečková. Vďaka skúsenostiam v oblasti kultúry sa jej už podarilo zorganizať vo Važci viacero výstav, podujatí, či workshopov.

Z tragickej udalosti bol otriasený aj starosta obce Milan Lištiak. Po pári mesiacoch rokovania a práce na odstraňovaní následkov neštastnej udalosti sa však už na situáciu snaží dívať pozitívne. „Vyhorenie Hálovej drevenice je jednoznačne strašná udalosť. V deň požiaru sme

mali mať pripomienku výročia SNP aj slávnosť k výročiu múzea pána Kováča. Všetko sme zrušili. Naši zamestnanci po požiari pomáhali pri upratovaní, aj sanácii poškodenej strechy. Ale tak, ako veľký požiar nezlomil našich predkov a dokázali nanovo vybudovať celú obec, pevne verím, že aj my spoločne dokážeme zachrániť dreveničku. Urobíme pre to maximum a určite je to jedna z našich priorit. S poslancami sme sa zhodli na zámere založenia občianskeho združenia na záchrancu drevenice. Zároveň intenzívne rokujeme so zástupcami kraja o možnosti previesť majetok – galériu aj drevenicu – do majetku obce. Na základe ich doterajších kladných stanovísk aktuálne podnikáme potrebné administratívne a právne kroky,“ dodal starosta.

(mm)

Foto: DHZ Východná

Neprilákajte medveda!

Zvyšky potravín a nápojov v odpade lákajú medveda hnedého v lokalitách jeho výskytu. Pred uložením odpadov (obalov) znečistené obaly zavorte zvyškov jedál, nápojov a opláchnite.

Eliminujete tak riziko, že vašu odpadovú nádobu „navštíví“ medved a splníte si aj zákonnú povinnosť.

V zmysle zákona o odpadoch (paragraf 14) je každý držiteľ odpadu povinný zabezpečiť odpad pred prístupom medveda hnedého v ustanovených oblastiach, medzi ktoré patrí aj naša obec. Žiadame občanov, aby si zberné nádoby na komunálny odpad zabezpečili napr. visiacim zámkom alebo reťazou, aby sa nádoba nedala voľne otvoriť, presunuli si zberné nádoby na ohradené pozemky, nechávali ich voľne stojace pred plotom. Upozorňujeme, že túto zákonnú povinnosť preverujú pracovníci inšpekcie životného prostredia a jej nedodržiavanie postihujú v zmysle správneho konania.

77. výročie SNP

- Delegácia z obce Važec na čele so starostom Milanom Lištiakom a členmi ZO Zväzu protifašistických bojovníkov sa koncom augusta zúčastnila oblastných osláv 77. výročia SNP na Podbanskej. Okrem hlavného pamätníka na Partizánskej lúke položili veniec aj pri pamätníku padlých pri Chate kpt. Rašu.

Slovenské národné povstanie môžeme považovať za najvýznamnejšie revolučné vystúpenie Slovákov v doterajšej histórii. Slováci sa postavili proti bezpráviu, násiliu, sociálnej nespravidlivosti, a to pod hrozbou tých najťažších kalibrov.

Obrovské a obľudné pošliapanie a udupanie morálky, dôstojnosti a slobody ľudí mašinériou druhej svetovej vojny aj dnes každý súdny človek odsudzuje ako neprijateľné.

S tútou súhlasili a podali si žiadosti o odkúpenie. Zámer na odpredaj poslanci schválili s využitím osobitného zreťaťa spočívajúceho v prednostnom práve odkúpenia pre dlhodobo bývajúcich nájomníkov, ktorí nehnuteľnosť viac rokov obhospodarujú a z vlastných zdrojov udržiavajú.

Poslanci schválili žiadosť Miestneho spolu Slovenského červeného kríža o výpožičku obecných priestorov (ambulancie v budove zdravotného strediska) so zámerom prevádzkovať rehabilitačné priestory pre občanov obce.

V sekcií žiadosti občanov a organizácií sa poslanci zaobrali žiadosťami občanov o odkúpenie časti obecných pozemkov. Schválili žiadosť Poľovníckeho združenia Kriváň Važec o odkúpenie časti obecnej parcely pri starej hasičskej zbrojnici, ktorú už PZ od obce odkúpilo. Zaobrali sa aj žiadosťou majiteľa budov starej základnej školy (ulica Hlavná a Vernárska) na zámenu za bývalú budovu materskej školy (ulica M. R. Štefánika) a s doplatkom rozdielu hodnoty budov podľa znaleckých posudkov v sume 480-tisíc eur (odhad za bývalú základnú školu 750-tisíc, za škôlku 270-tisíc). Tento návrh poslanci neschválili, keďže uvažujú nad asanáciou budovy bývalej škôlky.

Poslanci zakúpenie licencie na mobilnú aplikáciu V obraze za sumu 804 eur (jednorazový poplatok) a ročný poplatok vo výške 252 eur.

Na septembrovom rokovaní prebrali viaceru žiadostí o pridelenie obecného nájomného bytu, obec však momentálne voľné byty nemá. Zaobrali sa aj vysporiadáním nájomného domu na ulici Dr. Lučanského, ktorý ponúkli dlhodobým nájomníkom na odkúpenie podľa hodnoty stanovenej znaleckým posudkom. Nájomníci s podmienkou súhlasili a podali si žiadosti o od-

mi súhlasili a podali si žiadosti o odkúpenie. Zámer na odpredaj poslanci schválili s využitím osobitného zreťaťa spočívajúceho v prednostnom práve odkúpenia pre dlhodobo bývajúcich nájomníkov, ktorí nehnuteľnosť viac rokov obhospodarujú a z vlastných zdrojov udržiavajú.

Ekonómka obecného podniku informovala poslancov o úspore nákladov na verejné osvetlenie po rekonštrukcii svietidiel. Za rok 2020 boli náklady na verejné osvetlenie vo výške 8 316 eur, v roku 2018 to bolo 16 387 eur, v roku 2016 vyše 18-tisíc eur. Podľa slov starostu obce bola investícia do výmeny svietidiel výhodná, pretože úspora je viditeľná a návratnosť investície sa predpokladá šesť až osem rokov.

Športový klub požiadal o predĺženie nájmu nebytových priestorov v suteréne budovy zdravotného strediska do 31. 12. 2024 na prevádzkovanie posilňovne. Poslanci žiadosti vyhoveli.

Diskutovali aj o možnosti otvorenia územného plánu obce. V úpravách navrhujú parcielu, na ktorej je budova starej materskej školy a je vedená ako občianska vybavenosť, presunúť na lokalitu na individuálnu bytovú výstavbu, aby tu bolo možné stavať rodinné domy. Ďalej navrhli zmeny v lokalite chatovej oblasti Pod Kopou (možnosť povoliť nepriepustné žumpy a budovanie studní), a určenie ďalších možných lokalít na výstavbu domov. V tejto súvislosti schválili návrh na vytvorenie obchodnej spoločnosti s účasťou obce, ktorá by mohla predávať pozemky na individuálnu bytovú výstavbu.

Z obecného zastupiteľstva

Na júnovom rokovaní obecného zastupiteľstva sa poslanci zaobrali záverečným účtom obce a ekonomickým rozborom obecného podniku. Prebytok hospodárenia obce vo výške 75 888 eur presunuli na tvorbu rezervného fondu, z toho 2 556 eur na tvorbu fondu rozvoja obce. Schválili účtovnú závierku obce Važec – zisk v sume 103 161 eur a jeho preúčtovanie na nerozdelený zisk z minulých rokov. Záverečný účet skontroloval audítorka, ktorá skonštatovala, že obec konala v súlade s požiadavkami zákona o rozpočtových pravidlach. Poslanci tiež vzali na vedomie stanovisko hlavného kontrolóra obce k záverečnému účtu a správu audítora z preskúmania účtovnej závierky obecného podniku. Obecný podnik dosiahol stratu nečelých 1 000 eur (preúčtovaná na nerozdelený zisk z minulých rokov).

Poslanci podrobne rozobrali problematiku umiestnenia bankomatu v obci. Ponuku od nebankovej spoločnosti Euro-net odmietli kvôli vysokým poplatkom. Pred rozhodnutím oslovili občanov formou ankety (dopytovali sa dôchodcov pri odovzdávaní vitamínových balíčkov a na facebookovej stránke obce). Občania by mali záujem o umiestnenie bankomatu v obci, ale uprednostnili by komerčnú banku. Obec preto kontaktovala banky s dopytom na umiestnenie bankomatu v obci. Slovenská sporiteľňa, VÚB, Prima Banka, Tatra Banka, ani ČSOB aktuálne neplánujú rozšírenie svojej siete bankomatov o našu obec.

KRÁTKO ZO ŠKOLY ♦ KRÁTKO ZO ŠKOLY ♦ KRÁTKO ZO ŠKOLY

KRÁTKO ZO ŠKOLY

Od začiatku školského roka sa v škole musia pasovať s pandemickou situáciou. Od septembra mali v rôznych termínoch na základe rozhodnutia regionálneho úradu verejného zdravotníctva postupne na pár dní zavretú tretiu, piatu, šiestu, siedmu a tretiu špeciálnu triedu. Napriek tomu sa žiaci aj učitelia snažia spestriť si školský život a vyučovanie rôznymi aktivitami.

SVETOVÝ DEŇ PRVEJ POMOCI

Dobrovoľníci zo Slovenského Červeného kríža v Liptovskom Mikuláši pri príležitosti dňa prvej pomoci priblížili našim žiakom problematiku poskytnutia prvej pomoci. Svoju návštavou inšpirovali žiakov k osvojeniu si základných zručností potrebných k záchrane ľudského života. Informácie, ktoré získali im pomáhajú byť zodpovednejšími k sebe a svojmu okoliu.

EURÓPSKY DEŇ JAZYKOV

Koncom septembra sa v škole uskutočnili aktivity pri príležitosti Európskeho dňa jazykov (26. 9.). Žiaci na hodinách angličtiny riešili kvízy, čitali si zaujímavosti o európskych jazykoch, robili nástenku. Na hodinách výtvarnej výchovy malovali vlajky európskych krajín.

BIELA PASTELKA

Naši žiaci sa rozhodli pomôcť slabozrakým a nevidiacim formou finančnej zbierky. Deviataci s ochotou vyzbierali peniaze na dobrú vec nielen u spolužiakov a učiteľov, ale aj v celom Važci. Každý, kto prispel, dostal symbolicky bielu pastelku.

NEBOJÍM SA ZUBÁRA

Slovenská komora zubných lekárov v spolupráci so študentmi zubného lekárstva pri príležitosti Svetového dňa pre budúcnosť bez zubného kazu pripravila pre žiakov našej školy 11. októbra online prednášku. Prednášajúci prezentovali, ako sa správne staráť o zdravie ústnej dutiny, poskytli informácie, čo je pre zuby najlepšie a čoho sa naopak vyvarovať.

PROTIDROGOVÁ PREDNÁŠKA

Žiaci druhého stupňa a špeciálnej triedy absolvovali v októbri protidrogovú preventívnu prednášku, ktorú pripravilo združenie Bez drog. Pán Peter Ramper, ktorý je dlhorocným členom občianskeho združenia, vysvetlil žiakom našej školy, v čom sú jednotlivé drogy nebezpečné, ako pôsobia na mladý organizmus a prečo je lepšie sa im vyhnúť.

DEŇ ZDRAVEJ VÝŽIVY

Kedže 16. október je Svetovým dňom zdravej výživy, zorganizovali sme aj v našej škole takýto deň. Streda, 20. 10., sa niesla v duchu zdravia, zdravej výživy a zdravého životného štýlu. Žiaci spolu so svojimi triednymi učiteľmi zrealizovali rôzne aktivity na túto tému – riešili tajničky, pozreli si prezentácie, oboznámili sa s potravinovou pyramídou, zaoberali sa prevenciou chorôb vznikajúcich v dôsledku nezdravého spôsobu života, mali možnosť pripraviť si zdravé nátierky, ovocné poháre a šaláty, smoothies, či ochutnať čerstvé i sušené ovoce. V rámci témy vznikli aj rôzne výtvarné práce. Pri realizácii týchto aktivít vychádzame z poznania, že keď sa spojí príjemné s užitočným a proces učenia sa stane príjemným zážitkom,

sú novonadobudnuté poznatky lepšie pochopené a trvalejšie. Deti tak získavajú vedomosti, vďaka ktorým sa môžu v budúcnosti rozhodovať v prospech seba a svojho zdravia.

HLADÁ SA VIANOČNÁ POHĽADNICA

Ministerstvo školstva SR vyzvalo šikovných a tvorivých žiakov, aby sa zapojili do projektu o najkrajšiu vianočnú pohľadnicu. Do výzvy sa zapojili žiaci na tvorivých dielňach a siedmaci a ôsmaci na hodine výtvarnej výchovy. Spolu sme poslali 34 návrhov a dúfame, že naše práce sa budú páčiť.

OLYMPIJSKÝ ODZNAK VŠESTRANNOSTI

OLOV je projekt Slovenského olympijského a športového výboru určený pre základné školy, ktorého cieľom je aktivácia detí k pravidelnému športovaniu a identifikácia talentovaných žiakov. V tomto školskom roku je projekt určený pre žiakov šiesteho ročníka. Žiaci boli testovaní v šiestich disciplínach – skok do diaľky z miesta, ľah – sed za 30 sekúnd, vytrvalostný člinkový beh, hod 2 kg plnou loptou, výdrž v zhybe nadhmatom, člinkový beh 10 x 5 metrov. Vyhodnotenie a zaslanie certifikátov a odznakov podľa dosiahnutých výsledkov sa uskutoční do konca januára 2022.

HALLOWEEN

Pred jesennými prázdninami pripravili žiaci 9. ročníka pre mladších žiakov halloweenske prekvapenie v podobe hľadania pokladu (obrázkov) na strašidelnej chodbe. Na záver zhodnotili najlepších hľadačov a spolužiakov odmenili sladkými odmenami.

MODERNIZÁCIA A NAPREDOVANIE

V priebehu tohto kalendárneho roka v škole zabezpečili výmenu okien na prvom a druhom poschodí (finančný transfer z obce vo výške 41-tisíc eur), vymenili všetky vonkajšie kamery (pôvodne už boli nefunkčné), vybudovali si ďalšiu okrasnú skalku v areáli školy (pri vstupe do budovy), vymalovali školský dvor detskými „preskačkami“, zariadili pripojenie budovy školy na verejnú kanalizáciu (finančný transfer z obce vo výške 12-tisíc eur), vymalovali niektoré miestnosti, nakúpili interaktívne tabule, nové mikroskopy a medicimby. Úspešne sa zapojili do projektov z Ministerstva školstva: Čítame radi, Spolu mûdrejší, Spolu mûdrejší 2, Školský digitálny koordinátor. Škola rozvíja spoluprácu s folklórnym súborom Karpaty pod vedením pána Kapasného, on-line spolupracuje s partnerskou školou v Blatnej. V októbri hodnotila fungovanie našej školy školská inšpekcia, ktorej verdikt bol: škola s veľmi dobrými výsledkami. (net, zssmsvazec)

• Deviataci sa aj tohto roku výborne zhstili úlohy pripraviť pre všetkých školákov veselý Mikulášsky deň. Nechýbali sladkosti, hroziví čerti a kopec zábavy.

• Mesiac úcty k starším sme si v škole pripomenuli tvorbou pozdravov pre starých rodičov.

Najväčšou tragédiou Važca bolo vyhorenie

V historických dokumentoch obce je dátum 17. júl 1931 neprehliadnuteľný. Važec v tento deň zasiahol ničivý požiar, ktorý zničil takmer celú dedinu a spôsobil obrovské ľudské i materiálne škody. Tretí júlový víkend sme si v evanjelickom kostole slávnostou bohoslužbou pripomenuli už 90. výročie obecnej tragédie. Pri tejto príležitosti bola verejnosti predstavená aj nová knižná publikácia s názvom Zlatá kniha opisujúca pomoc vyhorenému Važcu od rodákov v Amerike. Jej autorkami sú Anna T. R. Bartková a Mária Jakubčiaková.

Zaujímavý zrod a obsah knihy priblížila jedna z autoriek: „Ako vyšľahl plamene, ničiace prácu mnohých pokolení, tak vzbúkol aj cit milosrdenstva po všetkých končinách republiky a prichádzala pomoc materiálna i finančná. Vtedajší zborový farár Pavel Kmeť s presbytermi sa obrátili so žiadosťou o pomoc aj

- Zlatá kniha je zaujímavým pohľadom na doteraz nie celkom známe udalosti súvisiace s vyhorením obce. Pre záujemcov je k dispozícii v potravinách MY na Vernárskej ulici.

na rodákov v Amerike. Važčania v Amerike s bolesťou v srdci neprestávali spomínať na rodnú dedinu. Ako verní bratia v kresťanskej láske sa zomkli a organizovali finančnú zbierku na pomoc svojim v starej vlasti i napriek tomu, že aj tam zúrila svetová hospodárska kríza. V minulosti sa všeobecne o zbierke hovorilo, nikto však netušil, že o jej priebehu sa nachádzajú aj písomné originálne dôkazy.

V roku 2008 pri rekonštrukčných práciach na našej fare pani Ol'ga Ilavská, v tom čase zborová poddozorkyňa našla v suteréne fary objemný balík. Obsahom balíka bola korešpondencia z Ameriky a Kanady, z rokov 1931-1938. Tieto dokumenty písal, sústredil a do Važca poslal náš rodák Ján

Sabaka, žijúci v meste Akron, štát Ohio, ktorý bol tajomníkom ÚV na pomoc pre vyhorelý Važec a horlivý bojovník za pravdu a spravodlivosť. Ako dôkaz lásky, súcitu a obetavosti krajanov Slovákov ju pomenoval Zlatá kniha.

Po prečítaní týchto jedinečných cenných písomností sme pôvodne uvažovali o ich fyzickej záchrane, ako ich dať odborne ošetriť, zviazať a uložiť na dôstojné miesto, ktoré si právom zaslúžia. Neskôr sme došli k názoru, že by to bola neodpustiteľná škoda, bol by to len mŕtvy kapitál. Mimo ľudne zaujímavé a dojímavé sú listy pána farára Kmeťa. On, ako dobrý pastier, pomáhal a staral sa o svoj biedny ľud. Problémy pri komasácii pozemkov, pri budovaní novej školy a nového Važca niesol na svojich pleciach. Pre ich vzácný autentický obsah, na dôkaz obdivu, uznania, úcty, vďak a zadosťučinenia rodákom Jánovi Sabakovi, p. farárovi Kmeťovi a všetkým našim predkom žijúcim v Amerike a Kanade s Annou Tóthovou sme zostavili novú knihu s názvom Zlatá kniha. S láskou ju venujeme našej rodnej obci, jej obyvateľom a rodákom a nášmu cirkevnému zboru.

Ďakujeme evanjelickému cirkevnému zboru za zapožičanie podkladov, ktoré tvoria základ našej knihy. Ďakujeme Ol'ge Ilavskej, že ich vyniesla na svetlo Božie. Ďakujeme všetkým štedrým ľuďom, ktorí nám poskytli svoje výpovede, fotografie a iné materiály. Za poskytnutie finančnej pomoci ďakujeme zastupiteľstvu obce Važec, výboru Urbáru Važec, občianskemu združeniu Vivien a ostatným štedrým súkromným darcom,“ zhronula Mária Jakubčiaková.

Pri príležitosti 90. výročia vyhorenia obce bola v Dome Jána Hálu 17. júla otvorená aj výstava Važecké zlato. Po šestnástich rokoch mohli návštěvníci opäť obdivovať originálne dielo Jána Hálu, konkrétnie obraz s názvom Zbieranie zemiakov (z roku 1945), ktorý ako jediný zostal v galérii v osudnú noc (5. mája 2005), keď bola celá stála expozícia odcudzená. Krádež dodnes nebola objasnená. Celá výstava bola tematicky zameraná na zemiak. Cez umelecké dieľa prezentovala túto plodinu ako važecké zlato v rôznych jeho podobách. Okrem Hálovho diela vystavovali aj diela od umelcov a umelkýň súčasného umenia Milana Houseara, Svätopluka Mikytu, Marianny Mlynářčikovej a Nory Ružičkovej.

O kultúrny program na vernisáži sa postarali členovia FZ Stráne a návštěvníci mali možnosť ochutnať aj zemiakové pochúťky važeckých žien. (mm)

Zásielky do boxu

Od leta máme v obci k dispozícii novú službu na vydávanie objednávaných zásielok, predovšetkým z internetových obchodov. Výdajné miesto „zásielkovne“ pribudlo na miestnom trhovisku a má uľahčiť zákazníkom doručovanie a vyzdvihovanie balíčkov. Boxy sú k dispozícii nonstop, takže po doručení kuriérom si zákazník môže zásielku vyzdvihnuť kedykoľvek (základný dostane informačný email alebo SMS správu, k vyzdvihu potrebuje smartfón s mobilnou aplikáciou a bluetooth pripojením) a zákazník nie je obmedzovaný časom príchodu kuriéra alebo otváracími hodinami výdajného miesta. Mobilná aplikácia Zásielkovne sa prostredníctvom bluetooth priamo na mieste sama automaticky spáruje s Z-boxom a zákazník si podľa inštrukcií na telefóne jednoducho otvorí schránku so svojou zásielkou. Zásielky na dobírku je možné zaplatiť vopred pomocou aplikácie a v prípade, že zákazníkovi nebude vyhovovať dátum vyzdvihu, môže si predĺžiť jej dobu uloženia až o dva dni. Do Z-boxov možno doručovať zásielky do hmotnosti 5 kilogramov. Box funguje na solárnu energiu a obec na jeho umiestnenie prevádzkovateľskej spoločnosti prenajala obecný pozemok.

Futbalisti a hasiči oslavovali storočnice

Magický dátum (8. 8. 2021) bol dňom osláv dobrovoľných hasičov. Tie odštartovali veľkolepým sprievodom našich hasičov a pozvaných „kolegov“ z blízkeho i ďalekého okolia. Za pochodového rytmu dychovky sprievod prešiel od cintorína, kde si krátkou pietnou spomienkou pripomenuli 90. výročie vydelenia obce, k hasičskej zbrojnici. Na pódiu pred zbrojniciou odzneli príhovory starostu obce Milana Lištiaka, riaditeľky Okresného hasičského a záchranného zboru v Liptovskom Mikuláši Evy Krajčovej a ďalších hasičských funkcionárov a kolegov. Históriu a činnosť važeckých hasičov predstavili veliteľka DHZ Važec Jana Michalková a členka Zuzana Užíková. Oficiálny program spríjemnila aj hasičská dychovka.

Súčasní členovia si uctili bývalých členov a funkcionárov, ktorým odovzdali pamätné plakety a podčakovali aj všetkým starostom, ktorí počas celej histórie podporovali činnosť hasičov.

Z historických prameňov vyplýva, že už od roku 1888 bol vo Važci ustanovený Dobrovoľný požiarne zbor a iniciátormi boli miestni aktívni členovia evanjelický farár Adolf Okály, miestny notár Július Sokol a najmä riaditeľ školy Ondrej Augustíny, ktorý ho viedol aj po vzniku Československej

republiky. V roku 1921 bol v obci založený a obnovený Dobrovoľný hasičský zbor a prvým veliteľom bol Ján Bláha. Od počiatku mal zbor viac ako 50 členov. Podrobnejšie informácie o fungovaní v začiatkoch DHZ chýbajú. V roku 1935 vznikla hasičská dychovka. Nacvičovali požiarne signály i skladby na počúvanie a do tanca. Z rozhodnutia vrchnosti v roku 1940 hudobné nástroje museli

odovzdať armáde. Po oslobodení sa dychová hudba znova obnovila. Hasičský zbor fungoval pomerne kontinuálne až do začiatku deväťdesiatych rokov minulého storočia. Potom bola činnosť jedenásť rokov utlmená a opäť intenzívne ožila v roku 2002.

V súčasnej modernej histórii sa hasiči okrem pomoci pri likvidácii požiarov a následkov iných živelných udalostí venujú aj súčasnej činnosti, starostlivosti o techniku, prevencii a výchove mladej generácie hasičov. Zaujímavosťou je, že súčasná veliteľka Jana Michalková je prvá žena v tejto funkcií v histórii važeckého hasičstva a dobrovoľný zbor má taktiež veľa aktívnych členiek – dievčat a žien.

Súčasťou augustovej slávnosti bola aj prehliadka hasičskej techniky – modernej i historickej, exhibičné ukážky likvidácie požiaru, aj súťaže pre dospelých aj detí. V hasičskej zbrojnici bola prípravená aj výstava o histórii zboru.

(mm)

Historické foto: archív DHZ Važec

*FOTOGRAFIE z osláv storočnice hasičov nájdete na nasledujúcej strane
(archív DHZ, mu, mm)*

• Výstava histórie DHZ Važec.

• Ukážka hasenia.

• Členovia DHZ Važec v sprievode.

• Z výstavy hasičskej techniky.

• Sprievod viedli važeckí hasiči. Za nimi dychovka Svitanka zo Svitu.

• Zástupcovia hasičských organizácií a starosta obce Milan Lištiak (vľavo).

• Slávnostný nástup hasičských zborov.

• Fotografia z nultého ročníka súťaže Železný hasič Važec 2021, ktorá sa uskutočnila 28. augusta.